

Załącznik do uchwały nr 12a/IV/2018
Zarządu
Banku Spółdzielczego w Kielcach
z dnia 4 kwietnia 2018 r.

**Ujawnienie informacji Banku Spółdzielczego w Kielcach
dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych,
polityki w zakresie wynagrodzeń, i innych informacji wg stanu na
dzień 31.12.2017 r.**

Spis treści:

1.	I. Informacje ogólne.....	3
2.	II. Zakres stosowania	4
3.	III. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem.....	4
4.	IV. Fundusze własne.....	5
5.	V. Wymogi kapitałowe.....	9
6.	VI. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta.....	13
7.	VII. Bufory kapitałowe.....	13
8.	VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego.....	14
9.	IX. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego.....	14
10.	X. Aktywa wolne od obciążeń.....	19
11.	XI. Korzystanie z ECAI.....	20
12.	XII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe.....	20
13.	XIII. Ekspozycja na ryzyko operacyjne.....	20
14.	XIV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym.....	21
15.	XV. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym.....	22
16.	XVI. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne.....	23
17.	XVII. Polityka w zakresie wynagrodzeń.....	23
18.	XVIII. Dźwignia finansowa.....	25
19.	XIX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego.....	25
20.	XX. Stosowane techniki ograniczenia ryzyka kredytowego.....	25
21.	XXI. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.....	28
22.	XXII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.....	28

I. Informacje ogólne

1. Celem dokumentu jest przekazanie informacji o charakterze jakościowym i ilościowym, które podlegają obowiązkowi ujawnienia.
2. Bank Spółdzielczy w Kielcach zwany dalej Bankiem jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. na podstawie umowy zrzeszenia zawartej 27 marca 2002 roku. Zgodnie z Par. 2 ust. 2 Statutu Bank działa na terenie całego kraju. Bank wpisany jest do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy Wydział X Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Kielcach, pod numerem KRS 0000049492.
3. Bank zawarł 31 grudnia 2015 roku umowę Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Celem funkcjonowanie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego uczestnika Systemu.
4. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na 31 grudnia 2016 r. Przygotowanie niniejszej informacji wypełnia ponadto zapisy art. 111 i art. 111a ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe z późniejszymi zmianami oraz zapisy Uchwały nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania, przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej, z późniejszymi zmianami. Przy opracowaniu wzięto również pod uwagę Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 roku, które ustanowiło wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji.
5. Bank w zakresie ujawnionych informacji nie uznał informacji za nieistotne, zastrzeżone lub poufne od ujawnienia których by odstąpił.
6. Dane liczbowe zawarte w dokumencie podane zostały w zaokrągleniu do pełnych tysięcy złotych i według stanu na 31 grudnia 2017 roku.
7. Według stanu na dzień 31.12.2016 roku Bank nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych i współzależnych.
8. W 2017 roku Bank prowadził działalność operacyjną w ramach następującej sieci jednostek organizacyjnych:
 - a. 16 oddziałów,
 - b. 9 filii,

- c. 2 punktów kasowych.

II. Zakres stosowania

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

III. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

1. W Banku prowadzony jest proces zarządzania ryzykiem na podstawie pisemnych strategii polityk oraz procedur przyjętych przez Zarząd Banku. Strategie i polityki zatwierdzane są przez Radę Nadzorczą.
2. Bank posiada zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Strategię zarządzania ryzykiem. Strategie i polityki odnoszące się do poszczególnych obszarów ryzyka są powiązane ze Strategią zarządzania ryzykiem.
3. Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko – zawarte są w niniejszym dokumencie oraz w Załączniku nr 1.
4. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez Art. 453 ust.1 lit. e zawarte jest w niniejszym dokumencie.
5. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f. w której przedstawiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca wskaźniki (limity) - dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w Załączniku nr 2.
6. W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje że:
 - Członkowie Zarządu Banku poza Prezesem Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio Zarządzie albo Radzie Nadzorczej) lub organach innych podmiotów. Prezes Zarządu pełnił funkcje członka Rady Nadzorczej SoftNet Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółka ta jest jednym z trzech głównych dostawców podstawowego systemu ewidencyjno-księgowego dla banków spółdzielczych, w tym Banku Spółdzielczego w Kielcach.
 - Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając

zgodnie z zapisami Statutu Banku biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z „Polityką doboru i oceny kwalifikacji członków organów zarządzających i osób pełniących najważniejsze stanowiska w Banku Spółdzielczym w Kielcach”.

- Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
- Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.
- Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty instrukcją "System Informacji Zarządczej – SIZ Banku Spółdzielczego w Kielcach" definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

7. Do ryzyk istotnych, które objęte są szczególnym nadzorem, zalicza się:

- ryzyko kredytowe i koncentracji,
- ryzyko płynności i finansowania,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko kapitałowe,
- ryzyko braku zgodności
- ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
- ryzyko wyniku finansowego
- ryzyko rezydualne,
- ryzyko zmian warunków makroekonomicznych.

IV. Fundusze własne

1. Bank Spółdzielczy w Kielcach określa części składowe funduszy własnych zgodnie z przepisami jakie obowiązywały na dzień 31 grudnia 2017r., w szczególności postanowieniami Rozporządzenia 575/2013 oraz ustawy Prawo Bankowe.
2. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 473 i 492 Rozporządzenia 575/2013 oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w Rozporządzeniu

wykonawczym Komisji nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013r.

3. Fundusze własne banku obejmują:

- Kapitał TIER I,
- Kapitał TIER II

4. Kapitał TIER I Banku obejmuje:

- kapitał podstawowy TIER I, na który składają się:

1) wpłacony fundusz udziałowy, z zastosowaniem następujących przepisów:

Do czasu stosowania w Banku zmienionej ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, Bank wykazuje fundusz udziałowy w rachunku funduszy własnych, w ramach korekt okresu przejściowego, według następujących zasad:

- i. podstawą obliczeń jest lista udziałowców oraz kwota opłaconych przez nich udziałów według stanu na 31.12. 2011r.;
- ii. kwota, o której mowa w punkcie i., jest pomniejszana o wszelkie wypłaty i wyksięgowania udziałów, które miały miejsce w latach 2012-2013;
- iii. każdego roku, począwszy od początku 2014 r., kwota o której mowa w punkcie ii., jest pomniejszana o wartość stanowiącą iloczyn kwoty, o której mowa w pkt ii oraz zdefiniowanej przez KNF stawki amortyzacji wynoszącej odpowiednio: 20% w 2014r., po 10% od 2015r. do 2021r. oraz 10% na koniec 2021r., Bank stosuje amortyzację miesięczną do pomniejszania kwoty funduszu udziałowego;
- iv. Bank pomniejsza jednorazowo kwotę, o którą należy zamortyzować w danym roku obrotowym fundusz udziałowy, jeżeli nastąpi śmierć udziałowca lub dla udziałów wypowiedzianych uzyska całkowitą pewność, że kwota wypowiedzianych na dany rok obrotowy udziałów nie wymaga uzyskania zgody właściwego organu.
- v. Bank nie występuje o zgodę do właściwego organu, jeżeli łączna kwota wypowiedzianych za dany rok obrotowy udziałów nie przekracza - 3% funduszu udziałowego wykazywanego w rachunku funduszy własnych oraz - 10% nadwyżek funduszy własnych ponad wymagany, minimalny poziom współczynników kapitałowych.

2) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody właściwego organu,

3) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po uzyskaniu zgody właściwego organu,

4) kapitał rezerwowy,

5) w ramach innych przejściowych korekt kapitału podstawowego Tier I – skutki wyceny instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”;

- pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
 - 1) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej,
 - 2) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I,
 - 3) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - 4) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
 - 5) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu;
 - 6) skumulowane inne całkowite dochody w skład których wchodzi fundusz z aktualizacji rzeczowych aktywów trwałych.

5. Kapitał Tier II Banku obejmuje:

- instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 63 CRR;
- pożyczki podporządkowane;
- w ramach korekt okresu przejściowego – fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych; aż do czasu ogłoszenia przez właściwy organ wartości procentowych, Bank przyjmuje wartość procentową najbardziej niekorzystną wynoszącą 0% , tym samym usuwając z pozycji kapitału Tier II fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych w punkcie „Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier 1”.
- pomniejszenia kapitału Tier II:
 - 1) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do kapitału Tier II, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
 - 2) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - 3) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.
- korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego w postaci utworzonej rezerwy na ryzyko ogólne.

Tabela nr 1. Kalkulacja funduszy własnych Banku

Lp.	Rodzaje kapitału	Opis kapitału	Stan na 31.12.2017 r. w tys. zł.
I. Kapitał TIER I			
1. Kapitał podstawowy TIER I			
a	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego odebrany przez biegłego rewidenta a zaliczony do kapitału podstawowego TIER I za zgodą KNF;	0
b	Fundusze rezerwowe	Fundusz zasobowy tworzony jest zgodnie ze statutem Banku;	52 214
c	Fundusze ogólnego ryzyka bankowego	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony zgodnie z ustawą Prawo bankowe, statutem Banku oraz dyrektywa 86/635/EWG art. 38;	2 822
d	Skumulowane inne całkowite dochody	Fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych;	1 245
e	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier 1	Fundusz udziałowy zamortyzowany	2 629
Pozycje pomniejszające kapitał podstawowy TIER I			
a	Wartości niematerialne i prawne	Zgodnie z bilansem;	-228
b	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym TIER I	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468.	-249
Suma kapitału podstawowego TIER I			58 433
2. Kapitał dodatkowy TIER I			
			0
Suma Kapitału TIER I			58 433
II. Kapitał TIER II			
a	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	Długoterminowe obligacje własne wyemitowane przez Bank i zaliczone do funduszy uzupełniających na zasadzie obligacji podporządkowanych, za zgodą KNF;	0
b	Kwota kwalifikujących	Pożyczki podporządkowane otrzymane przez	0

	się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 5 przeznaczone do wycofania z kapitału TIER II	KBS do dnia 31 grudnia 2011 r. Kwoty tych zobowiązań zgodnie z Rozporządzeniem CRR zostały uznane za prawo nabyte i są amortyzowane dziennie oraz 10% obligacji kapitału dodatkowego TIER I, zaliczonych do kapitału TIER II;	
c	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	Rezerwa na ryzyko ogólne tworzona zgodnie z ustawą Prawo bankowe art. 130 do dnia 31 grudnia 2011 r.	1 781
SUMA FUNDUSZY WŁASNYCH BANKU ZGODNIE Z CRR			60 214
1	Kapitał podstawowy TIER 1 (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)		13,85
3	Kapitał TIER 1 (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)		13,85
3	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)		14,28

V. Wymogi kapitałowe

1. Informacje ogólne

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka w Banku. W toku procesu szacowania kapitału wewnętrznego ustala się wielkość kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku.

Metoda stosowana przez Bank do oceny adekwatności kapitałowej bazuje na wielkości regulacyjnych wymogów kapitałowych do których dodawane są wielkości dodatkowych wymogów wewnętrznych.

Obliczając regulacyjny wymóg kapitałowy Bank stosuje w odniesieniu do:

- Ryzyka kredytowego – metodę standardową;
- Ryzyka rynkowego walutowego – metodę podstawową,
- Ryzyka operacyjnego – metodę podstawowego wskaźnika (BIA).

Dodatkowo Bank oblicza wewnętrzny wymóg kapitałowy na:

- ryzyko koncentracji zaangażowań,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko płynności,
- ryzyko wyniku finansowego,
- ryzyko kapitałowe,
- pozostałe ryzyka.

2. Wymóg kapitałowy oraz łączna kwota ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego

Łączna kwota ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego została skalkulowana z wykorzystaniem metody standardowej.

Bank Spółdzielczy w Kielcach uwzględnia w obliczeniach łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe współczynnik wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw (MSP). Współczynnik ten wynosi 0,7619 i stosowany jest w przypadku ekspozycji wobec przedsiębiorstw. Powyższa możliwość wynika z zapisów rozporządzenia CRR.

Kalkulacja ekspozycji kredytowych ważonych ryzykiem wg stanu na 31.12.2017 r. przedstawiają Tabele nr 2 i 3.

Tabela nr 2.

Lp.	Klasa ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy dla ryzyka kredytowego
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	1 900,00	152,00
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	44 297,00	3 543,76
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	5 729,00	458,32
4	Ekspozycje wobec instytucji	1 884,00	150,72
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	160 349,00	12 827,92
6	Ekspozycje detaliczne	19 133,00	1 530,64
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	57 000,00	4 560,00
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	46 956,00	3 756,48
9	Pozycje związane szczególnie wysokim ryzykiem	586,00	46,88
10	Ekspozycje kapitałowe	7 141,00	571,28
11	Inne pozycje	17 721,00	1 417,68
	Razem	362 696,00	29 015,68

Tabela nr 3.

Ekspozycje bilansowe						
Lp.	Klasy ekspozycji	Ekspozycja pierwotna przed uwzględnieniem współczynników konwersji	Korekty wartości oraz rezerwy związane z ekspozycją pierwotną	W pełni skorygowana wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP	Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	174 664	-1 662	173 002	1 900	152,00
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	220 405		220 405	44 081	3 526,48
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	5 649		5 649	5 649	451,92
4	Ekspozycje wobec instytucji	160 457		160 457	1 884	150,72
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	178 823		178 823	144 811	11 584,88
6	Ekspozycje detaliczne	23 789		23 789	17 916	1 433,28
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	56 296		56 296	56 296	4 503,68
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	57 435	-11 979	45 456	45 456	3 636,48
9	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	391		391	585	46,80
10	Ekspozycje kapitałowe	7 161	-20	7 141	7 141	571,28
11	Inne pozycje	43 917	-7 554	36 363	17 721	1 417,68
12	Razem	928 987	-21 215	907 772	343 440	27 475,20

Tabela nr 4.

Kalkulacja ekspozycji bilansowych ważonych ryzykiem wg stanu na 31.12.2017 r.

Ekspozycje bilansowe			
Wagi ryzyka	Wartość ekspozycji kredytowej	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy
0%	345 073,00	0,00	0,00
20%	223 530,00	44 706,00	3 576,48
50%	3 768,00	1 884,00	150,72
75%	23 691,00	17 768,00	1 421,44
76,19%	142 847,00	108 835,00	8 706,80
100%	167 614,00	167 614,00	13 409,12
150%	489,00	733,00	58,64
250%	760,00	1 900,00	152,00
Razem	907 772,00	343 440,00	27 475,20

Kalkulacja ekspozycji pozabilansowych ważonych ryzykiem wg stanu na 31.12.2017 r.

Tabela nr 5.

Ekspozycje pozabilansowe								
Klasy ekspozycji	Pierwotna wartość ekspozycji	W pełni skorygowana a wartość ekspozycji	Podział w pełni skorygowanej wartości ekspozycji w pozycjach pozabilansowych według współczynników konwersji				Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP	Wymóg kapitałowy
			0%	20%	50%	100%		
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych							
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	2 156	2 156			2 156	216	17,28
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	400	400		400		80	6,40
4	Ekspozycje wobec instytucji							
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	45 632	45 632		9 284	36 348	15 538	1 243,04
6	Ekspozycje detaliczne	3 646	3 646		667	2 979	1 217	97,36
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	1 409	1 409			1 409	704	56,32
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 501	1 501			1	1 500	120,08
9	Ekspozycje kapitałowe							0,00
10	Inne pozycje							0,00
11	Razem	54 744	54 744	0	10 351	42 893	1 500	1 540,48
Razem wymóg kapitałowy z tytułu ekspozycji pozabilansowych								1 540,48

Średnia wartość ekspozycji za 2017 r. (w tys. zł.)

Tabela nr 6.

L.p.	Klasa ekspozycji	Całkowita kwota ekspozycji bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego	Średnia kwota ekspozycji*
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	173 002	150 350,00
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	222 561	208 144,25
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	6 049	4 962,50
4	Ekspozycje wobec instytucji	160 457	157 185,25
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	224 455	214 412,25
6	Ekspozycje detaliczne	27 436	30 119,75
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomości	57 705	56 021,50
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	46 956	48 411,50
9	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	391	385,00
10	Ekspozycje kapitałowe	7 141	6 763,25
11	Inne pozycje	36 363	38 369,25
	Razem	962 516	915 124,50

*Liczona na podstawie danych z końca kwartałów.

3. Pozostałe wymogi kapitałowe Banku.

Bank nie prowadzi działalności handlowej co oznacza wylicza zatem wymogi kapitałowe tylko dla portfela bankowego. Zgodnie rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca Bank wylicza jeszcze wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rynkowego – ryzyka walutowego oraz wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego.

W tabeli nr 7 przedstawiono kwoty regulacyjnych i wewnętrznych wymogów kapitałowych wg stanu na 31.12.2017 roku w tys. zł.

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał wewnętrzny na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według minimalnych wymogów kapitałowych	Alokacja kapitału ponad minimalne wymogi kapitałowe
Ryzyko kredytowe	29 016	29 016	0
Ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe)	0	0	0
Ryzyko operacyjne	4 729	4 729	0
Łączny kapitał wewnętrzny na ryzyka objęte wyznaczeniem minimalnego wymogu kapitałowego	33 744	33 744	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	292	X	292
koncentracji dużych zaangażowań	0	X	0
koncentracji w sektor gospodarki	0	X	0
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0	X	0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	292	X	292
koncentracji geograficznej	0	X	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	2 649	X	2 649
Ryzyko płynności	0	X	0
Ryzyko wyniku finansowego	0	X	0
Ryzyko kapitałowe, z tego:	0	X	0
amortyzacja pozycji funduszy własnych	0	X	0
ryzyko obniżenia wewnętrznego współczynnika kapitałowego	0	X	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	7	X	7
ryzyko strategiczne	0	X	0
ryzyko utraty reputacji	0	X	0
ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	0	X	0
ryzyko otoczenia makroekonomicznego	0	X	0
ryzyko rezydualne	7	X	7
ryzyko modeli	0	X	0
Kapitał wewnętrzny	36 692	33 744	2 948
Fundusze własne	60 214	X	X
Uznany kapitał	60 214		
Kapitał podstawowy CET1	58 433	X	X
Kapitał Tier I	58 433	X	X
Nadwyżka (+) / niedobór (-) funduszy własnych	23 522	X	X
Łączny współczynnik kapitałowy [%]	14,28	X	X
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]	13,85	X	X
Współczynnik kapitału Tier I [%]	13,85	X	X
Wskaźnik dźwigni finansowej [%]	6,27	X	X
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy [%]	13,13	X	X

Rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE - nie dotyczy.

VI. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego.

VII. Bufory kapitałowe

W 2017 roku Bank Spółdzielczy w Kielcach nie utrzymywał bufora antycyklicznego, ponieważ wskaźnik tego bufora dla ekspozycji polskich zgodnie z art. 83 Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym wynosił 0%. Na dzień 31.12.2017 Bank utrzymywał bufor zabezpieczający na poziomie 1,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko tj. 5 273,00 tys. zł Bank nie posiadał ekspozycji poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego

Nie dotyczy. Bank nie jest istotny systemowo.

IX. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego

1. Bank klasyfikuje kredyty i zobowiązania pozabilansowe o charakterze finansowym i gwarancyjnym i tworzy na nie rezerwy, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami zewnętrznymi i regulacjami wewnętrznymi.

2. Należności przeterminowane rozumiane są jako należności z niespłaconą, w określonych w umowie terminach, kwotą odsetek lub kwot rat kapitałowych.

3. Należnościami zagrożonymi (z rozpoznaną utratą wartości) - są należności w kategorii, poniżej standardu, wątpliwe i stracone – zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235 poz. 1589 ze zm.).

4. Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa niezależne kryteria:

- Kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- Kryterium ekonomiczne – sytuacja ekonomiczno-finansowa kredytobiorcy,
- W przypadku ekspozycji wobec osób fizycznych na cele nie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – stosowane jest tylko jedno kryterium – terminowości.

5. Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235 poz. 1589 ze zm.).

Klasyfikacja ekspozycji kredytowych według kryterium terminowości obsługi rat kapitałowych i odsetkowych do poszczególnych kategorii ryzyka odbywa się w sposób automatyczny na drodze księgowej.

6. Bank tworzy rezerwy celowe oraz rezerwę na ryzyko ogólne. Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- Kategorii „normalne” w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- Kategorii „pod obserwacją”,
- Grupa „zagrożone” – kategorie, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”.

7. Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana dana ekspozycja oraz wartości i charakteru przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Przy ustalaniu podstawy tworzenia rezerw na ryzyko w przypadku ekspozycji kredytowych zakwalifikowanych do nieregularnych uwzględnia się wartość zabezpieczeń.

Rezerwa na ryzyko ogólne tworzona jest zgodnie z art. 130 ustawy Prawo Bankowe (Dz. U. 2002 Nr 72, poz. 665 tj. ze zm.).

8. Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

9. Udzielone kredyty i pożyczki wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, która obejmuje również odsetki od należności i zamortyzowany koszt kredytu, pożyczki. Wyraża wartość, w jakiej składnik aktywów został wyceniony w momencie początkowego ujęcia, pomniejszony o spłaty kwoty kapitału oraz powiększony lub pomniejszony o umorzenia wszelkich różnic między wartością w terminie zapadalności oraz pomniejszoną o odpisy z tytułu rezerw celowych, utraty wartości lub nieściągalności.

10. Należności według wyceny bilansowej oraz zmiany ekspozycji kredytowych i zobowiązań pozabilansowych przedstawiają odpowiednio tabele.

Tabela nr 8.

Wyszczególnienie	
Należności od sektora finansowego	163 624
Należności od sektora niefinansowego	293 573
Należności od sektora budżetowego	221 580
Należności netto razem	678 777

Zmiany stanu wartości rezerw celowych na należności bilansowe i pozabilansowe w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r.

Tabela nr 9.

Wyszczególnienie	Należności normalne i pod obserwacją	Należności poniżej standardu	Należności wątpliwe	Należności stracone	Razem
Stan na początek okresu	0	113	236	12 140	12 489
Zwiększenia	0	244	602	14 065	14 911
Zmniejszenia	0	101	418	3 819	4 338
Stan na koniec okresu	0	145	204	22 713	23 062

Tabela nr 10.

Wyszczególnienie	Stan rezerw na 01.01.2017	Utworzone rezerwy	Rozwiązane rezerwy	Stan rezerw na 31.12.2017
Rezerwy celowe na ekspozycje ewidencjonowane na kontach pozabilansowych	536	9	19	526

Strukturę zaangażowania Banku według typu kontrahenta przedstawiają poniższe tabele o numerach 11, 12 i 13.

Tabela nr 11.

Typ kontrahenta	Wartość
Institucje sektora finansowego	
Należności normalne	163 624
Należności pod obserwacją	
Należności przeterminowane	
Należności zagrożone	
Rezerwy celowe	
Korekta wartości	
Odsetki	

Tabela nr 12.

Institucje sektora rządowego i samorządowego	Wartość
Należności normalne	221 504
Należności pod obserwacją	
Należności przeterminowane	
Należności zagrożone	
Rezerwy celowe	
Korekta wartości	53
Odsetki	128

Tabela nr 13.

Przedsiębiorstwa i spółki państwowe 100%	Wartość
Ekspozycje normalne	163 624
Należności pod obserwacją	
Należności przeterminowane	
Wartość ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	
Rezerwy celowe	
Korekta wartości	
Odsetki	
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie 100%	
Należności normalne	57 713
Należności pod obserwacją	30 087
Należności przeterminowane	35 060
Wartość ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	24 500
Rezerwy celowe	10 505
Korekta wartości	730
Odsetki	3 652
Przedsiębiorcy indywidualni 100%	
Należności normalne	44 866
Należności pod obserwacją	10 720
Należności przeterminowane	23 788
Wartość ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	16 270
Rezerwy celowe	5 178
Korekta wartości	518
Odsetki	1 797

Osoby prywatne 100%	
Należności normalne	78 501
Należności pod obserwacją	3 123
Należności przeterminowane	18 641
Wartość ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	6 465
Rezerwy celowe	3 583
Korekta wartości	1 572
Odsetki	810
Rolnicy indywidualni 100%	
Należności normalne	34 096
Należności pod obserwacją	1 890
Należności przeterminowane	8 603
Wartość ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	2 687
Rezerwy celowe	3 796
Korekta wartości	401
Odsetki	1 877
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych 100%	
Należności normalne	809
Należności pod obserwacją	0
Wartość ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	0
Należności przeterminowane	0
Rezerwy celowe	0
Korekta wartości	6
Odsetki	0
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym brutto bez odsetek	475 351
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym brutto z odsetkami	483 487

Strukturę ekspozycji bilansowych według okresów zapadalności w podziale na kategorie ekspozycji wg stanu na 31.12.2017 r. przedstawia tabela nr 14.

Tabela nr 14

Wyszczególnienie	bieżące	do 1-m-ca	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	pow. 20 lat
sektor niefinansowy, w tym:	36 017	5 362	15 807	24 349	43 415	45 758	62 540	49 435	26 036	3 006
przedsiębiorstwa	18 000	2 186	3 799	7 546	20 231	17 158	22 950	17 239	3 190	0
gospodarstwa domowe	18 017	3 171	11 998	16 787	22 950	28 287	39 422	32 134	22 846	3 006
instytucje niekomercyjne	0	5	10	16	234	313	168	62	0	0
sektor finansowy	99 820	71 132	0	0	0	0	10	0	0	0
sektor budżetowy	0	418	1 782	3 749	9 431	20 651	56 753	80 848	47 874	0
ogółem	135 837	76 912	17 589	28 098	52 846	66 409	119 303	130 283	73 910	3 006

11. Strukturę ekspozycji pozabilansowych według okresów zapadalności w podziale na kategorie ekspozycji wg stanu na 31.12.2017 r. przedstawia tabela nr 15.

Tabela nr 15

Wyszczególnienie	bieżące	do 1-m-ca	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	pow. 20 lat
sektor niefinansowy, w tym:	0	9 009	2 929	4 259	18 254	6 228	6 933	0	0	0
przedsiębiorstwa	0	7 668	2 500	1 267	6 483	1 560	2 420	492	0	0
gospodarstwa domowe	0	1 341	429	2 992	11 771	4 668	4 513	9	0	0
instytucje niekomercyjne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
sektor finansowy										
sektor budżetowy	0	2 156	0	0	635	0	0	0	0	0
ogółem	0	11 165	2 929	4 259	18 889	6 228	6 933	501	0	0

12. Bank Spółdzielczy w Kielcach prowadzi swoją działalność operacyjną na obszarze działania zgodnym ze Statutem tj. na terenie Polski. Biorąc pod uwagę położenie geograficzne placówek – zlokalizowane są jedynie w województwie świętokrzyskim. Żadne znaczące różnice w ryzyku nie zostały zidentyfikowane.

13. Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach, w rozbiu na kategorie należności przedstawia tabela nr 16.

Tabela nr 16.

Lp.	Branże	Należności normalne i pod obserwacją	Należności zagrożone	Należności ogółem
1	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo;	35 986	2 687	38 673
2	rybactwo;	0	0	0
3	górnictwo i wydobywanie;	900	0	900
4	przetwórstwo przemysłowe	23 643	3 870	27 513
5	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją;	829	558	1 387
6	budownictwo;	26 702	6 269	32 971
7	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle;	36 349	23 984	60 333
8	transport i gospodarka magazynowa;	7 894	526	8 420
9	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi;	2 420	4 128	6 547
10	informacja i komunikacja;	1 689	0	1 689
11	działalność finansowa i ubezpieczeniowa;	108	124	232
12	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości;	16 153	0	16 153
13	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna;	2 901	430	3 331
14	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca;	1 937	0	1 937
15	administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne;	221 504	0	221 504
16	edukacja;	0	0	0
17	opieka zdrowotna i pomoc społeczna;	14 524	225	14 750
18	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją;	1 946	53	1 999
19	pozostała działalność usługowa;	2 179	547	2 726
20	gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby;	0	0	0
21	organizacje i zespoły eksterytorialne.	0	0	0

14. Tabela nr 17 - struktura rezerw celowych.

Lp.	Typ podmiotu	Suma ekspozycji	Rezerwy
1	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0	0
2	Spółki i spółdzielnie	112 300	10 505
3	Przedsiębiorcy indywidualni	71 856	5 178
4	Osoby prywatne	88 088	3 583
5	Rolnicy	38 673	3 796
6	Instytucje niekomercyjne	809	0
7	Jednostki samorządu terytorialnego	221 504	0
Razem		533 231	23 062

15. Bank nie posiadał na dzień sporządzenia informacji zaangażowania wobec sektora finansowego rozumianego jako udzielone kredyty lub pożyczki.

X. Aktywa wolne od obciążeń

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Bank dokonuje ujawnień w zakresie aktywów obciążonych i nieobciążonych zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) z dnia 18 grudnia 2014 r. oraz wytycznymi EBA/GL/2014/03.

Tabela nr 18 – aktywa obciążone i nieobciążone wg stanu na 31.12.2017 r.

Aktywa Banku	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa obciążonych papierów wartościowych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych	Wartość godziwa nieobciążonych papierów wartościowych
Kredyty na żądanie	0	0	12 994	0
Instrumenty udziałowe	0	0	6 663	6 663
Dłużne papiery wartościowe	0	0	174 055	174 055
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0	0	665 783	0
Inne aktywa	0	0	38 806	0
Aktywa razem	0	0	898 301	180 718

XI. Korzystanie z ECAI

Nie dotyczy.

XII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe

Tabela nr 19 – wymóg kapitałowy na ryzyko rynkowe

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0,00

Bank wyznacza wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe. Wielkość wymogu na dzień 31.12.2017 r. wynosiła 0,00 tys. zł.

XIII. Ekspozycja na ryzyko operacyjne

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2017 wynosił 4.729 tys. zł.

W 2017 roku zarejestrowano w systemie do monitorowania ryzyka operacyjnego 228 zdarzeń ryzyka operacyjnego.

Koszty (rzeczywiste i potencjalne) z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego - zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego za 2017 rok podane są w poniższej tabeli, w tys. zł.

Tabela nr 20.

Lp.	Kategoria	kwota limitu w tys. zł.	wykorzystanie limitu w tys. zł.	procent wykorzystania limitu
1	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	5	0	0,00%
2	Oszustwo wewnętrzne	Brak limitu	0	0,00%
3	Oszustwo zewnętrzne	Brak limitu	0	0,00%
4	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	5	0	0,00%
5	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	10	0,74	7,40%
6	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	30	14,85	49,50%
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	10	0	0,00%
	Razem	60	15,59	

Zdarzenia ryzyka operacyjnego, które wystąpiły w 2017 r. nie miały istotnego wpływu na działalność Banku. W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym podejmowano działania których celem była minimalizacja występowania analogicznych zdarzeń w przyszłości, w tym działania bieżące w ramach procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

XIV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

1. Bank stosuje zasady (politykę) rachunkowości, w tym metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania przychodów i kosztów, zgodne z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku poz. 330, z późn. zm.) oraz z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku poz. 329), w tym: zasady ujmowania w kapitale własnym skutków wyceny pozycji bilansowych.

Tabela nr 21 - Aktywa finansowe wg stanu na 31.12.2017 r.

L.p.	Rodzaj ekspozycji	Wartość netto ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Wartość netto ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1.	Akcje: Bank BPS S.A. (pozostała działalność bankowa)	0	6 267
2.	Akcje: Rolno – Spożywczy Rynek Hurtowy Radomska Giełda Rolna S.A. (sprzedaż hurtowa)	0	15
3.	Udziały: PartNet Sp. z o.o. (działalność pozostała)	0	302
4.	IT Card S.A. (obsługa kart płatniczych)	0	73
5.	Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS (zarządzanie Systemem Ochrony Zrzeszenia)	0	5
	RAZEM	0	6 662

2. Przez przyczyny strategiczne należy rozumieć zamiar osiągnięcia przez Bank długoterminowych korzyści z tytułu posiadania udziałów w kapitale danego podmiotu.
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży Bank wyceniał wg wartości godziwej przez wynik finansowy.
3. Posiadane przez Bank akcje i udziały są papierami wartościowymi niedopuszczonymi do publicznego obrotu, stanowią finansowy majątek trwały. Wycenia się je według ceny nabycia z

uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Wykazywane są łącznie z portfelem papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży.

4. Bank w 2017 roku nie dokonywał sprzedaży aktywów stanowiących ekspozycje kapitałowe. Nie dokonywał również ich przeszacowania.
5. Bank nie posiadał na 31.12.2017 r. instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie giełdowym (na rynku regulowanym), jak również nie posiadał instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie pozagiełdowym (nabyte w ramach ASO).

XV. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym

1. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej w sposób całościowy i obejmuje nim wszystkie produkty obciążone tym ryzykiem i wszystkie jednostki organizacyjne Banku.
2. Bank obciążają cztery główne rodzaje ryzyka stopy procentowej tj. ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyko bazowe, ryzyko krzywej dochodowości oraz ryzyko opcji klienta, które podlegają pomiarowi, monitorowaniu i kontroli z częstotliwością miesięczną.

Ryzyko bazowe – wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp bazowych stosowanych w Banku, dla instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe; podstawowe znaczenie ma tu rozpiętość (spread) między różnymi stopami bazowymi, która może zmienić się niespodziewanie i niesymetrycznie oraz wzajemna relacja posiadanych przez Bank aktywów i pasywów w ramach poszczególnych stawek bazowych – ryzyko to generuje największą ekspozycje na ryzyko stopy procentowej w Banku.

Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – wynika z różnic w czasie pomiędzy wystąpieniem zmian stóp procentowych aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych posiadających różne okresy przeszacowania stóp procentowych – drugi pod względem istotności rodzaj ryzyka stopy procentowej na jaki jest narażony Bank.

Ryzyko krzywej dochodowości – wynika ze zmiany relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszonymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego rynku lub indeksu. Ryzyko opcji klienta – wynika z prawa (nie obowiązku) posiadanego przez klienta do zmiany wielkości i harmonogramu przepływów gotówkowych aktywów, pasywów lub pozycji pozabilansowych Banku.

3. W okresach miesięcznych Bank przeprowadza testy warunków skrajnych. Badają one wpływ na wynik odsetkowy nagłej i nieoczekiwanej zmiany stóp procentowych o wartość 200 p.b.
4. Biorąc pod uwagę wyniki analizy potencjalnego ryzyka stopy procentowej wg stanu aktywów i pasywów oprocentowanych na datę 31.12.2017 roku, uwzględniając ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych, potencjalne zmiany dochodu odsetkowego na skutek zmian stóp procentowych były następujące:

- przy wzroście stóp procentowych o 1 pp. zmiana wyniku wyniesie 265 755,3 zł - jest to efekt dodatniej luki w okresie 12 miesięcy, natomiast przy spadku stóp o tę samą wielkość zmiana wyniku wyniesie -265 755,3 zł.

Zestawienie luki stopy procentowej oraz wyniki testu warunków skrajnych omówiono w załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.

XVI. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne

Bank nie posiada ekspozycji sekurytyzacyjnych.

XVII. Polityka w zakresie wynagrodzeń

1. Zasady ustalania zmiennych składników wynagrodzenia dla członków Zarządu oraz innych osób zajmujących stanowiska kierownicze, zgodnie z uchwałą 258/2011 KNF znajdują się w „Polityce zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Kielcach”. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
2. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń.
3. Bank przyjął zmiany w Polityce zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska Kierownicze w Banku Spółdzielczym w Kielcach wprowadzone Uchwałą Rady Nadzorczej nr 3/III//2014 z dnia 27.03.2014 r.
4. W związku z tym, że w Banku wszystkie istotne decyzje podejmowane są przez Zarząd i żaden pracownik nie posiada pełnomocnictwa do podejmowania decyzji finansowych w kwocie przekraczającej 2% funduszy własnych, do stanowisk kierowniczych w Banku Spółdzielczym w Kielcach dla celów Polityki zalicza się wyłącznie członków Zarządu.
5. Członkom Zarządu może zostać przyznana premia uznaniowa (przyznawana i wypłacana w okresach kwartalnych), której wysokość określa Prezydium Rady Nadzorczej Banku biorąc pod uwagę nakład pracy osób zajmujących stanowiska kierownicze oraz sytuację ekonomiczną Banku. Wynagrodzenia zmiennego nie przyznaje się lub zmniejsza się je proporcjonalnie za okres w którym Bank prowadzi działalność ze stratą.
6. Wynagrodzenia osób objętych polityką wynagrodzeń (Polityką zmiennych składników wynagrodzeń) są zależne od efektów pracy mierzonych następującymi wskaźnikami:
 - a) zysk netto,
 - b) zwrot z kapitału własnego (ROE),
 - c) jakość portfela kredytowego,

d) współczynnik wypłacalności,

Ocenie podlega stopień wykonania wskaźników w odniesieniu do planów finansowych w poszczególnych latach oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii Banku za dany okres.

Łączna kwota wypłaconej premii uznaniowej osobom zajmującym stanowiska kierownicze w Banku za dany rok nie może przekroczyć wraz z narzutami 2% funduszy własnych Banku. Uwzględniając zapisy § 57 uchwały 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 04 października 2011r. pozwalające na zastosowanie zasady proporcjonalności, wypłata wynagrodzenia zmiennego podlega odroczeniu gdy kwota wypłaconych premii uznaniowych osobom zajmującym stanowiska kierownicze za dany kwartał przekracza 0,5% funduszy własnych Banku. W przypadku przekroczenia przez zmienne składniki wynagrodzeń progu 0,5% funduszy własnych Banku, 40 % wynagrodzenia zmiennego wypłacane jest po zakończeniu okresu oceny za jaki to wynagrodzenie przysługuje przy czym wypłata następuje nie wcześniej niż w ciągu 3 lat w równych ratach rocznych płatnych z dołu.

7. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) dyrektywy 36/2013 - składnik zmienny nie przekracza 100 % stałego składnika łącznego wynagrodzenia każdej osoby.
8. Bank nie stosuje polityki odrażania płatności i wynagradzania w postaci nabywania uprawnień do papierów wartościowych, a także innych świadczeń niepieniężnych.
9. Zagregowaną informację ilościową dotyczącą wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności Banku przedstawia tabela nr 22

Tabela nr 22.

	Zarząd
Zarządzanie Bankiem	1 048,76

10. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzeń, z podziałem na kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka zamieszczono w tabeli nr 23.

Tabela nr 23.

	Zarząd	Inne osoby istotnie wpływające na profil ryzyka	Razem
Liczba osób	5	8	13
Wynagrodzenie stałe	1 048,76	576,43	1 625,19
Wynagrodzenie	0,00	0,00	0,00

zmienne			
---------	--	--	--

11. W 2017 roku wypłacono odprawy w kwocie – 33,10 tys. zł.
12. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w 2016 roku : dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR – nie dotyczy.

XVIII. Dźwignia finansowa

Bank kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej. Bank oblicza wskaźnik dźwigni na koniec każdego kwartału kalendarzowego. Zasady szacowania dźwigni finansowej w Banku uregulowane zostały w Instrukcji wyznaczania współczynników kapitałowych, wskaźnika dźwigni oraz wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka w Banku Spółdzielczym w Kielcach.

Wskaźnik dźwigni finansowej to wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych.

Na dzień 31.12.2017 roku poziom wskaźnika dźwigni finansowej wynosił 6,27.

XIX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego

Bank nie stosuje metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

XX. Stosowane techniki ograniczenia ryzyka kredytowego

1. Bank nie stosuje kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz nie przeprowadza transakcji na instrumentach pochodnych.
2. Zabezpieczenie wierzytelności ma na celu zapewnienie Bankowi zwrotu udzielonego kredytu, pożyczki itp. wraz z odsetkami, prowizjami i innymi kosztami Banku, lub wykonania innego zobowiązania pieniężnego wobec Banku, w razie gdyby dłużnik nie wywiązał się w terminie z warunków umowy. Bank może przyjąć jedną lub kilka form zabezpieczeń jednocześnie.
3. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z „Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności”.
4. Bank stosuje techniki ograniczania ryzyka kredytowego w postaci pomniejszania podstawy tworzenia rezerw celowych, zastąpienie oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia

rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U. 2008 Nr 235 poz. 1589 z późniejszymi zmianami).

5. Bank stosuje jedną lub kilka form zabezpieczeń, dążąc jednocześnie do przyjęcia takich prawnych form zabezpieczeń, które na mocy Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw pozwalają na pomniejszenie podstawy naliczania rezerwy celowej.

6. Zabezpieczeniami o szczególnym dla Banku znaczeniu są:

- zabezpieczenie w formie hipoteki ustanowionej na nieruchomości komercyjnej,
- zabezpieczenie w formie hipoteki ustanowionej na nieruchomości mieszkalnej,
- kaucja (art. 102 Prawa bankowego),
- sądowy zastaw rejestrowy,
- przewłaszczenie rzeczy ruchomych lub papierów wartościowych, tj. przeniesienie na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją, prawa własności rzeczy ruchomych lub papierów wartościowych.

7. Bank dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia wysokiej jakości przez cały okres kredytowania. Bank dokonuje oceny jakości zabezpieczenia według następujących kryteriów:

- płynność zabezpieczenia,
- aktualna wartość rynkowa zabezpieczenia,
- wpływ zabezpieczenia na poziom tworzonych rezerw celowych.

8. Szczególne wymagania dotyczą zabezpieczeń w formie hipoteki na nieruchomości z uwagi na potencjalną możliwość stosowania preferencyjnych wag ryzyka oraz wpływ czynników makroekonomicznych na wartość nieruchomości. W przypadku zabezpieczeń ustanowionych na nieruchomości Bank stosuje procedury zmierzające do wycen lub aktualizacji wycen przyjmowanych zabezpieczeń. W celu monitorowania wartości rynkowych nieruchomości pracownicy Banku powinni korzystać z Systemu Analiz i Monitorowania Rynku Obrotu Nieruchomościami AMRON lub innych dostępnych źródeł informacji takich jak: Internet, kancelarie notarialne, urzędy miast i gmin, GUS, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, itp. Zarówno przy udzieleniu kredytu, jak i w czasie trwania umowy kredytowej obliczany jest przez pracownika Banku wskaźnik LtV (stosunek kwoty kredytu do wartości zabezpieczenia).

9. Aby ograniczyć ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu prawnych form zabezpieczenia stosuje się zasadę dywersyfikacji. Wartość rzeczowego prawnego zabezpieczenia wierzytelności w czasie jego ustanawiania powinna stanowić 200,00% wartości wierzytelności, chyba że ustanawia się szczególne formy zabezpieczeń (kaucja) lub cechy produktu wymagają innego pokrycia wartością zabezpieczeń ekspozycji kredytowej.

10. W przypadku ustanawiania zabezpieczeń rzeczowych Bank każdorazowo ustala wartość zabezpieczenia oraz dokonuje oceny wartości w trakcie trwania umowy kredytowej.

11. Rozróżnia się w szczególności następujące formy zabezpieczenia:

- weksel in blanco,
- poręczenie wekslowe (awal),
- poręczenie według prawa cywilnego,
- gwarancja bankowa,
- przelew wierzytelności na zabezpieczenie (cesja),
- przelew praw z umów ubezpieczenia majątkowego lub na życie,
- przystąpienie do długu,
- przewłaszczenie rzeczy ruchomych lub papierów wartościowych, tj. przeniesienie na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją, prawa własności rzeczy ruchomych lub papierów wartościowych,
- sądowy zastaw rejestrowy,
- kaucję (art. 102 Prawa bankowego),
- hipotekę.

12. Bank ustala formę zabezpieczenia w porozumieniu z ustanawiającym biorąc pod uwagę:

- typowe oraz indywidualne ryzyko związane z zawarciem umowy z wnioskodawcą,
- ekonomiczno-finansową sytuację wnioskodawcy,
- realną możliwość zaspokojenia roszczeń Banku w możliwie najkrótszym czasie z przyjętego zabezpieczenia,
- istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia, w przypadku zabezpieczeń rzeczowych oraz ekonomiczno-finansową sytuację osoby zobowiązującej się za wnioskodawcę oraz jej powiązania personalne i kapitałowe z innymi podmiotami, w przypadku zabezpieczeń osobistych,
- cechy danego zabezpieczenia wynikające z regulujących je przepisów ogólnych i wewnętrznych Banku (np. sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień Banku),
- rodzaj i wysokość wierzytelności oraz okres jej realizacji (np. okres kredytowania),
- status prawny wnioskodawcy,
- przebieg dotychczasowej współpracy z Bankiem lub opinie banków, z którymi wnioskodawca dotychczas współpracował.

13. Na dzień 31.12.2017 roku koncentrację w odniesieniu do stosowanych instrumentów zabezpieczających przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 24.

Lp.	koncentracja w rodzaj zabezpieczenia	zaangażowanie w tys. zł
1	weksel własny in blanco	241 294
2	poreczenie wg prawa wekslowego	7 897
3	poreczenie wg prawa cywilnego	10 131
4	zastaw rejestrowy	8 036
5	przewłaszczenie rzeczy ruchomych	4 806
6	kaucja	673
7	cesja wierzytelności	771
8	hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	78 365
9	hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałe	159 398
10	gwarancja	1 616
11	ubezpieczenie kredytu	2 481
12	pozostałe formy zabezpieczeń	2 862

XXI. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Bank nie stosuje zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

XXII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Bank Spółdzielczy w Kielcach nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego – nie korzysta przy obliczaniu wymogów kapitałowych z postanowień art. 363 Rozporządzenia.

Załączniki:

1. Informacja o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Kielcach.
2. Raport z realizacji ustalonego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko wyrażonego wskaźnikami ilościowymi.
3. Procedura szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Kielcach.
4. Fundusze własne w okresie przejściowym i dźwignia finansowa.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Kielcach niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu wg stanu na 31 grudnia 2017 roku są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Podpisy Członków Zarządu

Stanisław Matejkiewicz

Prezes Zarządu

Artur Radwański

Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych

Alicja Wrzoskiewicz

Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

Urszula Karpińska

Wiceprezes Zarządu ds. Bezpieczeństwa

Przemysław Sporek

Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka

